

Yayın Tarihi: 21.10.2022 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Danıştay götürü gidere de son noktayı koydu!

Danıştay'ın verdiği son kararlar vergi uygulamasında etkili sonuçlar doğurmaya devam ediyor. Karşılaşılan pek çok vergisel sorun, Danıştay'ın verdiği bu kararlarla çözümlenmeye başladı. Rahmetli Hocam **Prof. Dr. Şükrü KIZILOĞLU**, sık sık **"İyi ki Danıştay var"** derdi. Bazı eleştirilerimiz olsa da, biz de **"İyi ki Danıştay var!"** diyoruz.

Maliye, yerleşik hale gelen bu kararlar doğrultusunda bazı uygulamalarını düzeltirken, bazılarında ise ısrar ediyor ve devam ettiriyor. Hatta ısrar ettiği bazı uygulamalarını kanun değişikliği yaparak ilgili kanunlara aktarıyor. Bu husus, son dönemlerde yapılan yasal değişikliklere bakılarak kolaylıkla anlaşılabilir.

Danıştay'ın son noktayı koyduğu konulardan birisi de, götürü gider uygulaması ile ilgili!

Götürü gider uygulaması tam olarak ne?

Götürü gider uygulaması, mükelleflerin yurt dışındaki işleri ile ilgili olarak yapmış oldukları giderlerden belgesi temin edilemeyenlerin, anılan faaliyetlerden sağlanan hasılatın belli bir oranını aşmamak şartıyla ticari kazançtan indirilmesini öngören bir müessese.

Bu uygulama kapsamında ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşini aşmamak şartıyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere belgeli giderlerine ilaveten götürü olarak hesapladıkları giderleri de ticari kazançlarından ayrıca indirebiliyorlar (**GVK Mad. 40/1, 194 Seri No.lu GVK Genel Tebliği**). Götürü gider uygulaması, vergi sistemimizde giderlerin ve işlemlerin tevsik edici belgelere dayanması esasının da bir istisnasını oluşturuyor.

Götürü gider uygulamasından kimler yararlanabiliyor?

Götürü gider uygulamasından; **ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve teknik, hizmetler ile taşımacılık faaliyetinde bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (dar mükellefler dahil)** yararlanabiliyor. Bu tür faaliyetleri bulunmayan mükelleflerin götürü gider uygulamasından yararlanmaları mümkün bulunmuyor.

Ayrıca, dar mükellefiyete tabi olanların Türkiye ile yabancı memleketler arasında yaptıkları ulaştırma işlerinden elde ettikleri kazançlar, Türkiye'de elde edilen hasılatla Maliye tarafından belirlenen ortalama emsal nispetlerinin uygulanması suretiyle hesaplandığından, bunların vergiye tabi kazançlarının tespitinde ayrıca götürü gider uygulamasından yararlanmaları söz konusu olmuyor.

Götürü gider hasılatın en fazla binde 5'i kadar olabiliyor!

Belgelendirilemeyen giderlere karşılık olmak üzere götürü gider yazılabilecek olan tutar, ihracat ve yurt dışında yapılan inşaat, onarma, montaj, teknik hizmetler ile taşımacılık faaliyetlerinden döviz olarak elde edilen hasılatın binde beşini aşmıyor. Götürü giderin hesabında, hasılat kapsamında değerlendirilecek dövizlerin Türkiye'ye getirilme şartı da bulunmuyor.

Götürü giderde yaşanan sorun ne?

Uzun yıllardan bu yana uygulamada, götürü gider olarak hesaplanan tutarın nasıl muhasebeleştirileceği ve gider yazılacağı konusunda Maliye ile mükellefler - Danıştay arasında ciddi sorunlar ve görüş ayrılıkları yaşanıyor.

Götürü gider uygulaması ile ilgili olarak GVK'nın 40/1. Maddesinde yer alan düzenleme tam olarak şu şekilde:

"İhracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu bentte yazılı giderlere ilaveten bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hâsılatın binde beşini aşmamak şartıyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilirler."

İncelenmesinden de fark edileceği üzere, söz konusu düzenleme ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükelleflere, herhangi bir belge, ispat ve tevsik etme şartına bağlanmaksızın götürü gider hakkı veriyor. İşte, Maliye ile mükellefler ve Danıştay arasındaki görüş farklılığı tam olarak da burada başlıyor. Maliye götürü gideri şarta bağlarken, mükellefler ve Danıştay götürü gider hakkının kullanımında herhangi bir şart olmadığı görüşünde.

Götürü giderde Maliye'nin görüşü nasıl?

Maliye'nin götürü giderle ilgili görüşü 194 No.lu Tebliğ ile bu konuda verdiği çok sayıda özalgede yer alıyor.

Maliye; ***götürü gider uygulamasının ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükelleflerce fiilen harcama yapılmış ve yapılan harcamanın belgesinin temin edilememiş olması, söz konusu harcamanın tek düzen hesap planına uygun olarak ilgili gider hesaplarında izlenmesi ve dönem sonunda "690 Dönem Kar-Zarar" hesabına aktarılması koşuluyla geçerli olduğu, harcama yapılmadan götürü gider indirimi yapılmasının söz konusu olamayacağı, götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın yapılmış ve işletmenin malvarlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerektiği, belgelendirilemeyen giderlerin nakden yapıldığının ve nakit çıkışının muhasebe kayıtlarında izlendiğinin tevsik edilmesinin zorunlu olduğu*** görüşünde (GİB Büyük Mükellefler VDB'nin 16.01.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.99.16.02-GVK-40/1-23, Bursa VDB'nin 06.04.2010 tarihli ve B.07.1.GİB.4.16.16.01-GV-16-10-7, İstanbul VDB'nin 25.07.2012 tarihli ve B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[228-2012/VUK-1- . . .]—2293 sayılı özalgeleri)

Danıştay'ın yerleşik görüşü mükellef lehine, Maliye aleyhine!

Danıştay vergi daireleri, bu konuda kendisine yansıyan davalarda bugüne kadar mükellef lehine ve Maliye aleyhine karar vermiş bulunuyor. Artık bu kararlar yerleşik hale gelmiş bulunuyor. Danıştay'a göre götürü gider, yasaların izin verdiği nispette herhangi bir belge şartı aranmaksızın kullanılması gereken bir hak olup, mükelleflerin ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılıkla ilgili bir harcamaya maruz kalındığını, bunun işletmenin malvarlığında azalmaya yol açtığını ispat etme ya da tevsik etme gibi yükümlülükleri bulunmuyor.

Bu konuda Danıştay 3 ve 4. Daireleri tarafından verilen yeni tarihli son kararların ortak özeti ise şu şekilde:

“GVK'nın 40/1. Maddesinde ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinden döviz olarak elde edilen hasılatın binde beşini aşmamak üzere belgelenemeyen harcamaları karşılamak üzere kabul edilen götürü gider uygulamasında indirimlerin herhangi bir ispat şartına bağlanmadığı gibi, belgelenemeyen giderlerin yasal kayıtlara kaydedilme zorunluluğu da söz konusu değildir. Bu nedenle, götürü gider indirimi için belgesi temin edilemeyen bir harcamanın olduğunun ve bu harcamanın muhasebe kayıtlarına intikal ettirildiğinin ispatına gerek olmadığından, yapılan ihracatlardan elde edilen hasılatın binde beşinin kurum kazancının tespitinde götürü gider olarak dikkate alınmasında bir sakınca bulunmamaktadır.” (Danıştay 4. D.'nin 24.03.2022 tarih ve E.2018/6180, K.2022/1835, Danıştay 3. D.'nin 28.03.2022 tarih ve E.2019/2070, K.2022/1327, 07.04.2022 tarih ve E.2022/393, K.2022/1632, 24.03.2022 tarih ve E.2019/3134, K.2022/1276, 17.03.2022 tarih ve E.2018/5410, K.2022/1187, 17.03.2022 tarih ve E.2018/837, K.2022/1186, 16.03.2022 tarih ve E.2019/4948, K.2022/1154, 03.02.2022 tarih ve E.2018/656, K.2022/386, 01.02.2022 tarih ve E.2018/5334, K.2022/271 sayılı Kararları)

Peki, şimdi ne olacak?

Maliye ve Danıştay maalesef bu konuda uzun süredir farklı görüşte!

Maliye, mevcut görüşünde hala ısrarlı ve uygulamayı da bu görüşü doğrultusunda devam ettiriyor. Danıştay'ın bu konudaki kararları ise, Maliye aleyhine yerleşik hale gelmiş durumda. Danıştay, özellikle yukarıda yer alan yeni tarihli kararları ile, götürü gider uygulamasında yaşanan sorunlara son noktayı koymuş durumda!

Maliye'nin önünde iki yol var:

Birincisi, mevcut görüşünü ve uygulamasını en kısa sürede Danıştay'ın yerleşik hale gelen kararları doğrultusunda değiştirmesi,

ikincisi ise, mevcut görüşünü GVK'nın 40/1. Maddesinde değişiklik yaptırmak suretiyle kanun metnine taşıması.

Bize göre, bu konuda yapılacak en doğru uygulama, Maliye'nin mevcut görüş ve uygulamasını Danıştay kararları doğrultusunda değiştirerek, kapsama giren mükellefleri herhangi bir şarta bağlamaksızın götürü gider uygulamasından yararlandırması. Bu da çok zor olmasa gerek. Aksi halde, Maliye'nin mevcut görüşünde ısrar etmesi, bu konuda açılan dava sayısını artırmasının yanısıra, Danıştay'ın yerleşik hal gelen kararları dikkate alındığında,

hazineyi ciddi vekalet ücreti, mahkeme masrafları ve yasal faiz yüküyle karşı karşıya bırakabilir.

Götürü gider gider mi yoksa indirim mi?

Götürü gider tutarının ticari kazançtan düşülmesinde iki farklı uygulama söz konusu: Mükelleflerin bir kısmı hesaplanan götürü gider tutarını muhasebe kayıtlarında doğrudan gider olarak gösterirken, diğer kısmı ise yıllık kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde indirim olarak gösterip kurum kazancından düşüyor.

Sizce hangisi doğru? Götürü gider tutarı gider mi yoksa indirim mi? Maliye gider yazılması, Danıştay ise doğrudan gider yazılabileceği gibi beyanname üzerinde indirim olarak da dikkate alınabileceği görüşünde.

Bize göre, götürü gider düzenlemesi GVK'nın indirilecek giderler başlıklı 40/1. Maddesinde yer aldığından, hesaplanan götürü gider tutarının muhasebe kayıtlarında gider olarak gösterilmesi gerekiyor.

Kaynak: Dünya Gazetesi - Abudullah Tolu

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/danistay-goturu-gidere-de-son-noktayi-koydu>

Erişim Tarihi : 14.03.2026